NN 3/2020 (8.1.2020.), Pravilnik o posebnim uvjetima za obavljanje djelatnosti uzimanja uzoraka i ispitivanja voda

MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA I ENERGETIKE

43

Na temelju članka 210. Zakona o vodama (»Narodne novine«, broj 66/2019) ministar zaštite okoliša i energetike donosi

PRAVILNIK

O POSEBNIM UVJETIMA ZA OBAVLJANJE DJELATNOSTI UZIMANJA UZORAKA I ISPITIVANJA VODA

I. PREDMET PROPISIVANJA

Članak 1.

Ovim Pravilnikom se propisuju posebni uvjeti za obavljanje djelatnosti uzimanja uzoraka i ispitivanja voda, osim vode za ljudsku potrošnju prema posebnim propisima, a osobito tehnička opremljenost, brojnost i stručnost zaposlenika, tehničke specifikacije za ispitivanja i praćenja stanja voda, sedimenta i biote te emisija onečišćujućih tvari u otpadnim vodama, minimalni izvedbeni zahtjevi za metode analiza koje se primjenjuju pri ispitivanju i praćenju stanja voda, sedimenta i biote te emisija onečišćujućih tvari u otpadnim vodama i pravila za dokazivanje kvalitete analitičkih rezultata.

II. USKLAĐENJE S DIREKTIVOM EUROPSKE UNIJE

Članak 2.

Ovim se Pravilnikom u pravni poredak Republike Hrvatske prenosi Direktiva Komisije 2009/90/EZ od 31. srpnja 2009. o utvrđivanju tehničkih specifikacija za kemijsku analizu i praćenje stanja voda u skladu s Direktivom 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 201, 1. 8. 2009.).

III. ZNAČENJE POJMOVA

Članak 3.

(1) Pojedini pojmovi u smislu ovoga Pravilnika imaju sljedeće značenje:

1. *granica detekcije* je izlazni signal ili koncentracija iznad koje se, s određenim stupnjem pouzdanosti, može potvrditi da se uzorak razlikuje od slijepog uzorka koji ne sadrži zadani analit

2. *granica kvantifikacije* je određeni višekratnik granice detekcije pri koncentraciji analita koji je moguće objektivno odrediti s prihvatljivim stupnjem točnosti i preciznosti, a određuje se upotrebom odgovarajućeg standarda ili uzorka. Ako se koristi standard, granica kvantifikacije se izračunava iz najnižeg standarda na baždarnoj krivulji isključujući slijepi uzorak

3. *mjerna nesigurnost* je nenegativan parametar koji opisuje rasipanje kvantitativnih vrijednosti koje se na temelju upotrijebljenih informacija pridružuju mjernoj veličini.

4. *ovlašteni laboratorij* je pravna osoba odnosno posebna organizacijska jedinica unutar te pravne osobe kojoj je izdano rješenje o ispunjenju posebnih uvjeta iz članka 20. ovoga Pravilnika i

5. *Ministarstvo* je ministarstvo nadležno za vodno gospodarstvo.

(2) Pojmovi koji se koriste u ovome propisu, a imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.

IV. DJELATNOST UZIMANJA UZORAKA I ISPITIVANJA VODA

Članak 4.

(1) Djelatnost uzimanja uzoraka i ispitivanja voda obuhvaća:

1. uzorkovanje, skladištenje, transport uzoraka i izradu zapisa o podacima uzorkovanja
2. ispitivanje uzoraka i
3. izradu izvješća o ispitivanju.

(2) Djelatnost iz stavka 1. ovoga članka obavlja se u:

1. površinskim vodama, i to:
1.1. rijekama i jezerima
1.2. prijelaznim vodama
1.3. priobalnim vodama i
1.4. teritorijalnom moru
2. sedimentu u površinskim vodama
3. bioti u površinskim vodama
4. podzemnim vodama i
5. otpadnim vodama.

Članak 5.

Djelatnost uzimanja uzoraka i ispitivanja voda obuhvaća pokazatelje određene propisima o standardu kakvoće voda, o kakvoći vode za kupanje i o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda te pokazatelje obuhvaćene posebnim programima ispitivanja, razvrstane u sljedeće skupine:

1. fizikalno-kemijski pokazatelji
2. kemijski pokazatelji
3. biološki pokazatelji
4. mikrobiološki pokazatelji
5. ekotoksikološki pokazatelji i
6. hidromorfološki, uključujući i hidrološke pokazatelje.

V. POSEBNI UVJETI ZA OBAVLJANJE DJELATNOSTI UZIMANJA UZORAKA I ISPITIVANJA VODA

Članak 6.

Laboratoriji koji na teritoriju Republike Hrvatske obavljaju djelatnost iz članka 4. stavka 1. ovoga Pravilnika dužni su primjenjivati sustav upravljanja kvalitetom u skladu s normom HRN EN ISO/IEC 17025 ili drugom jednakovrijednom međunarodno priznatom normom.

Članak 7.

Djelatnost uzimanja uzoraka i ispitivanja voda može obavljati laboratorij koji ispunjava posebne uvjete:

– pravne, poslovne i financijske sposobnosti
– uvjet posebne osposobljenosti i
– tehničke opremljenosti, brojnosti i stručnosti zaposlenika, u slučaju iz članka 12. ovoga Pravilnika.

Uvjeti pravne, poslovne i financijske sposobnosti

Članak 8.

Djelatnost uzimanja uzoraka i ispitivanja voda može obavljati laboratorij koji ispunjava sljedeće posebne uvjete:

1. da ima sjedište na području Republike Hrvatske
2. da je registriran za obavljanje djelatnosti iz članka 4. stavka 1. ovoga Pravilnika
3. da je osnovan na neodređeno vrijeme
4. da nije u postupku stečaja, osim u slučaju postojanja pravomoćnog rješenja o potvrdi stečajnog plana ili likvidacije
5. da je u trenutku podnošenja zahtjeva za izdavanje rješenja o ispunjenju posebnih uvjeta ispunio obvezu plaćanja svih dospjelih poreznih obveza, obveza za mirovinsko i zdravstveno osiguranje i drugih javnih davanja ili je sklopio nagodbu o podmirenju tih obveza i
6. da je solventan u trenutku podnošenja zahtjeva za izdavanje rješenja o ispunjenju posebnih uvjeta.

Članak 9.

Laboratorij koji ima sjedište u državi ugovornici Ugovora o Europskom gospodarskom prostoru može u Republici Hrvatskoj obavljati djelatnost iz članka 4. stavka 1. ovoga Pravilnika ako ispunjava sljedeće posebne uvjete:

– da u državi svoga sjedišta ima pravo obavljanja djelatnosti iz članka 4. stavka 1. ovoga Pravilnika te da u državi svoga sjedišta može obavljati iste poslove u svezi s kojima zaključuje ugovor s naručiteljem iz Republike Hrvatske odnosno da u tom pogledu nema ograničenja i

– da na odgovarajući način ispunjava uvjete propisane člancima 11. i 12. ovog Pravilnika.

Članak 10.

Laboratorij koji ima sjedište izvan Europske unije može u Republici Hrvatskoj obavljati djelatnost iz članka 4. stavka 1. ovoga Pravilnika ako na odgovarajući način ispunjava uvjete propisane člankom 9. ovoga Pravilnika.

Uz uvjete iz stavka 1. ovoga članka potrebno je dostaviti dokaz o postojanju uzajamnosti odnosno podatke o propisu kojim je propisana uzajamnost za pravne osobe u Republici Hrvatskoj u državi njegova sjedišta i službenom glasilu u kojem je propis objavljen.

Uvjeti posebne osposobljenosti

Članak 11.

Stranka koja podnosi zahtjev za izdavanje rješenja o ispunjenju posebnih uvjeta iz članka 20. ovoga Pravilnika mora, uz uvjete iz članaka 8., 9. ili 10. ovoga Pravilnika, ispunjavati i sljedeće uvjete posebne osposobljenosti:

1. da je prethodno akreditirana od Hrvatske akreditacijske agencije sukladno normi HRN EN ISO/IEC 17025 za uzorkovanje voda iz članka 4. stavka 2. ovoga Pravilnika koje su predmet njegova ispitivanja

2. da je prethodno akreditirana kod Hrvatske akreditacijske agencije sukladno normi HRN EN ISO/IEC 17025 za ispitivanje voda za najmanje jednu metodu za jedan pokazatelj ili skupinu pokazatelja iz članka 5. ovoga Pravilnika i

3. ako primjenjuje druge metode osim onih iz točke 2. ovog članka iste moraju biti dokumentirane i validirane u skladu s normom HRN EN ISO/IEC 17025 ili drugom jednakovrijednom međunarodno priznatom normom.

Uvjeti tehničke opremljenosti, brojnosti i stručnosti zaposlenika

Članak 12.

Ako stranka podnosi zahtjev za izdavanje rješenja o ispunjenju posebnih uvjeta za obavljanje djelatnosti uzimanja uzoraka i ispitivanja voda primjenom dokumentiranih i validiranih metoda iz članka 11. točke 3. ovoga Pravilnika, dužna je uz uvjete iz članaka 8., 9. ili 10. i članka 11. ovoga Pravilnika ispuniti i uvjete iz Priloga I. ovoga Pravilnika.

VI. OBVEZE LABORATORIJA

Obveze glede stjecanja osposobljenosti

Članak 13.

(1) Ukoliko laboratorij namjerava primjenjivati dokumentirane i validirane metode iz članka 11. točke 3. ovoga Pravilnika, obvezan je redovito uspješno sudjelovati u dostupnim međulaboratorijskim programima ispitivanja sposobnosti iz stavka 2. i 3. ovoga članka koje organiziraju akreditirane, međunarodno ili nacionalno priznate organizacije koje ispunjavaju zahtjeve propisane HRN EN ISO/IEC 17043 ili drugom jednakovrijednom međunarodno priznatom normom.

(2) Laboratorij je dužan odabrati dostupne međulaboratorijske programe ispitivanja sposobnosti za analiziranje relevantnih fizikalno-kemijskih, kemijskih, mikrobioloških i ekotoksikoloških pokazatelja u koncentracijskim područjima sukladno propisima o standardu kakvoće voda, o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda i/ili o kakvoći vode za kupanje.

(3) Laboratorij je dužan odabrati dostupne međulaboratorijske programe ispitivanja sposobnosti analiziranja strukture i brojnosti zajednica relevantnih bioloških elemenata kakvoće iz propisa o standardu kakvoće voda.

(4) Laboratorij je dužan obavljati provjeru s raspoloživim referentnim materijalima koji su reprezentativni za uzorke koji se ispituju, odnosno u koncentracijskom području sukladno propisima o standardu kakvoće voda, o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda i o kakvoći vode za kupanje.

(5) Rezultati međulaboratorijskih programa ispitivanja sposobnosti vrednuju se na način na koji upućuje norma HRN EN ISO/IEC 17043 ili norma HRN ISO 13528 ili neka druga jednakovrijedna međunarodno priznata norma.

(6) Obvezu iz stavka 1. ovoga članka ovlašteni laboratorij mora izvršiti najmanje jednom u pet godina za svaki pokazatelj, a rezultate sudjelovanja u međulaboratorijskim programima ispitivanja sposobnosti dostaviti Ministarstvu jednom godišnje, a najkasnije do 1. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu.

Obveze glede metodologije

Članak 14.

(1) Pri uzorkovanju i ispitivanju voda, sedimenta i biote u površinskim vodama laboratorij mora primjenjivati laboratorijske, terenske i on-line metode koje ispunjavaju uvjete iz članka 11. ovoga Pravilnika.

(2) Sve metode za ispitivanje fizikalno-kemijskih i kemijskih pokazatelja u površinskim i podzemnim vodama, sedimentu i bioti u površinskim vodama za ocjenu kemijskog stanja voda moraju ispunjavati minimalne izvedbene zahtjeve utemeljene na mjernoj nesigurnosti od 50% ili manjoj (k = 2) i granici kvantifikacije od 30% ili manjoj od vrijednosti odgovarajućeg standarda kakvoće vodnog okoliša, propisanog propisom o standardu kakvoće voda.

(3) Sve metode za ispitivanje pokazatelja u otpadnim vodama moraju ispunjavati minimalne izvedbene zahtjeve utemeljene na mjernoj nesigurnosti od 50% ili manjoj (k = 2) i granici kvantifikacije od 30% ili manjoj od vrijednosti odgovarajuće granične vrijednosti propisane propisom o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda.

(4) Sve metode za ispitivanje ostalih fizikalno-kemijskih i kemijskih pokazatelja u vodi, sedimentu i bioti u površinskim vodama moraju ispunjavati minimalne izvedbene zahtjeve utemeljene na mjernoj nesigurnosti od 50% ili manjoj (k = 2) i granici kvantifikacije manjoj od vrijednosti odgovarajućeg standarda kakvoće vodnog okoliša, propisanog propisom o standardu kakvoće voda.

(5) U odsustvu odgovarajućeg standarda kakvoće vodnoga okoliša za određeni pokazatelj ili u odsustvu metode ispitivanja koji ispunjava minimalne izvedbene zahtjeve iz stavka 3. ovoga članka, ovlašteni laboratoriji dužni su koristiti najbolje raspoložive tehnike ispitivanja koje ne iziskuju prekomjerne troškove.

Obveze glede izrade izvješća o mjerenju i ispitivanju

Članak 15.

(1) Kada su koncentracije pojedinih fizikalno-kemijskih ili kemijskih pokazatelja u određenom uzorku niže od granice kvantifikacije, ovlašteni laboratorij je obvezan u izvješću o mjerenju i ispitivanju površinskih i podzemnih voda, te sedimenta i biote u površinskim vodama, za ocjenu ekološkog i kemijskog stanja obraditi podatke na način da se za izračun srednjih vrijednosti koncentracija koristi pola vrijednosti granice kvantifikacije.

(2) Ako je izračunata srednja vrijednost koncentracija iz stavka 1. ovoga članka niža od granice kvantifikacije, označava se izrazom »ispod granice kvantifikacije«.

(3) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, u izvješću o mjerenju i ispitivanju pokazatelja čija koncentracija predstavlja zbroj koncentracija unutar određenih skupina fizikalno-kemijskih ili kemijskih pokazatelja, uključujući njihove odgovarajuće metabolite, produkte razgradnje i produkte reakcija, koncentracije niže od granice kvantifikacije pojedinačnih pokazatelja izražavaju se kao nula.

VII. POSTUPAK UTVRĐIVANJA POSEBNIH UVJETA

Tijelo i postupak

Članak 16.

(1) Postupak utvrđivanja ispunjenja posebnih uvjeta vodi Ministarstvo putem stručnog povjerenstva, koje imenuje Ministar.

(2) Osim državnih službenika Ministarstva članom stručnog povjerenstva može se imenovati i stručna osoba izvan Ministarstva koja ima potrebna znanja za ocjenu ispunjavanja posebnih uvjeta iz članka 11. točke 3. ovoga Pravilnika.

(3) Postupak utvrđivanja posebnih uvjeta je upravni postupak.

(4) Postupak utvrđivanja posebnih uvjeta se provodi kao ispitni postupak.

(5) Službene akte u postupku utvrđivanja posebnih uvjeta, osim upravnih akata, potpisuje predsjednik povjerenstva.

Podnošenje zahtjeva

Članak 17.

(1) Rješenje o ispunjenju posebnih uvjeta po odredbama ovoga Pravilnika izdaje se na zahtjev stranke.

(2) Rješenje iz ovoga članka može se obnoviti na zahtjev stranke uz obvezu dostavljanja zahtjeva najmanje tri mjeseca prije isteka rješenja o ispunjenju posebnih uvjeta.

(3) Zahtjev stranke mora sadržavati naziv laboratorija, sjedište i OIB te oznaku djelatnosti i predmeta ovlašćivanja.

Prilozi uz zahtjev

Članak 18.

(1) Uz zahtjev za izdavanje rješenja o ispunjenju posebnih uvjeta prilaže se:

1. izjava da nad pravnom osobom nije otvoren postupak stečaja ili likvidacije, odnosno da je otvoren stečajni postupak, ali da postoji pravomoćno rješenje o potvrdi stečajnog plana; u izvorniku na kojem je javnobilježnički ovjeren potpis zakonskog zastupnika pravne osobe

2. potvrda Porezne uprave o nepostojanju duga, ne starija od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva za izdavanje rješenja o ispunjenju posebnih uvjeta ili tekst nagodbe o podmirenju dospjelih poreznih obveza i obveza za mirovinsko i zdravstveno osiguranje, i drugih državnih davanja; u izvorniku

3. isprava izdana od bankarskih ili drugih financijskih institucija kojom se dokazuje solventnost pravne osobe, ne starija od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva za izdavanje rješenja o ispunjenju posebnih uvjeta; u izvorniku i

4. dokaz o uplaćenoj propisanoj upravnoj pristojbi.

(2) Uz zahtjev za izdavanje rješenja o ispunjenju posebnih uvjeta za metode iz članka 11. točke 3. ovoga Pravilnika, uz dokaze iz stavka 1. ovoga članka, prilaže se i:

1. ugovori ili zemljišnoknjižni izvaci kao dokaz vlasništva ili zakupa prostorija iz točke 1. Priloga I. ovoga Pravilnika, u izvorniku

2. popis opreme i pribora s oznakom pravne osnove za posjed na istima uz svaku od navedenih stavki (vlasništvo ili leasing) iz točke 2. i 3. Priloga I. ovoga Pravilnika; u izvorniku potpisanom od zakonskog zastupnika pravne osobe

3. popis zaposlenih u najmanjem propisanom broju iz točke 4. Priloga I. ovoga Pravilnika sa sljedećim podacima: imenom, prezimenom, datumom i mjestom rođenja, prebivalištem, stručnom spremom, stručnim zvanjem, radnim iskustvom u poslovima koji odgovaraju stručnom zvanju; u izvorniku potpisanom od zakonskog zastupnika pravne osobe

4. potvrda o podacima evidentiranim u matičnoj evidenciji Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za osobe s popisa iz točke 3. ovoga stavka

5. dokazi o provjeri sukladnosti opreme i pribora sa zahtjevima iz propisa o mjeriteljstvu

6. dokaz o uspješnom sudjelovanju u dostupnim međulaboratorijskim programima ispitivanja sposobnosti iz članka 13. ovoga Pravilnika koje organiziraju akreditirane organizacije ili međunarodne ili nacionalno priznate organizacije koje ispunjavaju uvjete propisane normom HRN EN ISO/IEC 17043 ili nekom drugom jednakovrijednom međunarodno priznatom normom i

7. izvještaj o provedenoj validaciji metode iz članka 11. točke 3. ovoga Pravilnika čiji sadržaj je propisan Prilogom II. ovoga Pravilnika.

Dokazni dio postupka

Članak 19.

(1) Dokazni dio postupka obuhvaća:

– uvid i ocjenu dostavljenih isprava i

– očevid na licu mjesta u laboratoriju odnosno uvid i ocjena dopunskih isprava, pregled radnih prostorija, opreme i pribora.

(2) Dokazni dio postupka može obuhvatiti i druga dokazna sredstva, ako postoji dvojba u istinitost ili potpunost onih navedenih u stavku 1. ovoga članka.

(3) Po dovršenom dokaznom dijelu postupka stručno povjerenstvo sastavlja zapisnik s prijedlogom za odbijanje ili prihvaćanje zahtjeva.

Rješenje o ispunjenju posebnih uvjeta

Članak 20.

Ispunjenje posebnih uvjeta iz članaka 8., 9. ili 10. i članka 11. te gdje je primjenjivo i uvjeta iz članka 12. ovoga Pravilnika utvrđuje se rješenjem o ispunjenju posebnih uvjeta.

Članak 21.